

LEENRECHT E-BOOK IS GELIJK AAN PAPIEREN BOEK: GEVOLGEN ARREST EUROPESE HOF Den Haag, 1 december 2016

Het Europese Hof van Justitie (CJEU) heeft in de zaak Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) versus Stichting Leenrecht bepaald dat, met inachtneming van enige voorwaarden, het e-book gelijk staat aan het papieren boek waar het gaat om leenrecht.

Uitlening e-book gelijk aan papieren boek

De voorwaarden die het Hof stelt, zijn:

- het model voor gebruik is het one copy, one user-model;
- het e-book moet legaal zijn aangeschaft;
- de digitale kopie verdwijnt van de reader, smartphone, pc of tablet na afloop van de leentermijn;
- en er moet een billijke leenvergoeding worden betaald aan de Stichting Leenrecht.

De effecten van dit arrest op de bestaande situatie zijn groot. Door het arrest kunnen e-books aangeschaft en uitgeleend worden door bibliotheken zonder een contract te hoeven sluiten met de rechthebbenden. Tot nu toe was dat niet mogelijk. Voor elk e-book was instemming vereist van rechthebbenden, i.c. de uitgever.

Leesbevordering en auteursrecht

Auteurs verdienen een eerlijk inkomen, uitgevers moeten zakelijk kunnen draaien en bibliotheken voeren hun maatschappelijke taak uit. De bibliotheek zorgt voor leesbevordering en toegang tot informatie en literatuur. Al deze belangen komen op dit onderwerp samen. De openbare bibliotheken en de KB willen goed samenwerken met de betrokken partijen om een interessant, pluriform digitaal aanbod voor de bibliotheekgebruiker te realiseren en willen hier zorgvuldig in handelen.

Uitlenen door bibliotheken

Tot nu toe zijn er steeds goede afspraken gemaakt met uitgevers waarbij het licentiemodel one copy, multiple users wordt gehanteerd. Dit is voor bibliotheken en hun gebruikers het meest aantrekkelijke model: het garandeert een breed en pluriform aanbod en het e-book is dan altijd beschikbaar. Continuering van deze situatie is gewenst en het gesprek daarover met de rechthebbenden heeft al aangevangen. Goede en gebruikersvriendelijke toegang tot de e-books collectie is voor de gebruikers van bibliotheken heel belangrijk.

Inkoop e-content komende jaren

In Nederland is de Koninklijke Bibliotheek (KB) verantwoordelijk voor de inkoop van e-content, zoals e-books, voor alle openbare bibliotheken. De KB is als wetenschappelijke bibliotheek vrijgesteld van het betalen van leenvergoeding. Voor de toegang tot de e-books collectie wordt de betaling van leenrecht door de KB niet betwist. De onderhandelingen voor de leenrechtvergoedingen verlopen via de Stichting Onderhandelingen Leenvergoedingen (StOL). De KB en de StOL gaan met betrokken partijen in overleg om de gevolgen van het arrest uit te werken.

De KB zal een vertegenwoordiging afvaardigen naar de StOL, en betreft één van de leden uit de KB Inkoopcommissie e-content bij de gesprekken met de uitgevers.

Vervolg procesgang

De KB en VOB zijn van mening dat er op dit moment geen verdere procesgang naar de Haagse Rechtbank nodig is. Het vonnis geeft voldoende duidelijkheid. Het is nu aan de betrokken partijen om bij inkoop van e-content en het afspreken van de leenvergoeding voor e-books rekening te houden met het arrest.